

**UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN
MOLDOVA**
ȘCOALA DOCTORALĂ
”ȘTIINȚE JURIDICE ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE”

Cu titlu de manuscris

.....

CORSEI Andreea

**TRAFICUL DE FIINȚE UMANE - TRANSPUNEREA ȘI
IMPLEMENTAREA STANDARDELOR
INTERNATIONALE ȘI EUROPENE ÎN NORMATIVUL
PENAL NAȚIONAL**

554.01. Drept penal și execuțional penal

Rezumatul tezei de doctor în drept

CHIȘINĂU, 2024

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale: ”Științe Juridice și Relații Internaționale”, a Universității de Studii Europene din Moldova

Conducător de doctorat:

Iurie SEDLEȚCHI, profesor universitar, doctor în drept

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctor:

- 1. Președinte – Valeriu CUȘNIR, profesor universitar, doctor habilitat în drept;**
- 2. Conducător de doctorat – Iurie SEDLEȚCHI, profesor universitar, doctor în drept;**
- 3. Referent oficial – Tudorel TOADER, profesor universitar, doctor în drept;**
- 4. Referent oficial – Sergiu CERNOMOREȚ, conferențiar universitar, doctor în drept.**
- 5. Referent oficial – Svetlana PRODAN, conferențiar universitar, doctor în drept.**

Susținerea publică va avea loc la data 22.11.24 ora 10.00 în ședința Comisei de susținere publică a tezei de doctor din cadrul Școlii Doctorale ”Științe Juridice și Relații Internaționale” a Universității de Studii Europene din Moldova, mun. Chișinău, str. Gh. Iablocikin 2/1, Republica Moldova, sala 200A.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Universității de Studii Europene din Moldova și pe pagina web a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare: (<http://cnaa.md>).

Rezumatul a fost expediat la 17.10.24

Președinte al Comisiei de susținere publică:

Valeriu CUȘNIR, profesor universitar, doctor habilitat în drept

Conducător de doctorat:

Iurie SEDLEȚCHI, profesor universitar, doctor în drept

Autor:

CORSEI Andreea

© Corsei Andreea, 2024

CUPRINS:

1. Reperele conceptuale ale cercetării	4
2. Conținutul tezei	13
3. Concluzii generale și recomandări	21
4. Bibliografie selectivă.....	27
5. Lista publicațiilor la tema tezei	29
6. Adnotare	31

1. REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei propuse spre cercetare. În prezenta lucrare ne propunem să analizăm un fenomen ce preocupă gândirea juridică începând cu sfârșitul secolului XIX și anume – traficul de ființe umane, concept care va fi analizat din perspectivă multiaspectuală, în accepțiunea științifică, juridico-penală, transnațională, criminologică.

Reieșind din natura juridică ce-i este aferentă, infracțiunea de traficare a ființelor umane este o infracțiune transnațională a cărei incriminare în legislațiile penale ale statelor europene este fundamentată pe o politică penală preventivă comună bazată pe protocoalele euro-regionale și internaționale care definesc standardele incriminatorii unice.

Starea de criză pe care au suportat-o cu precădere țările din spațiul ex-sovietic, au împins societatea în fața unor probleme practic neașteptate, absolut noi, probleme la care soluțiile nu sunt deloc simple. Dintre acestea, traficul de ființe umane se remarcă nu doar prin amploarea și modurile de extindere, ci și prin consecințele care derivă dintr-un fenomen cu largi implicații ale elementelor criminale. În cazul Republicii Moldova, stat apărut acum 33 ani pe harta politică a Europei, urmare a destrămării fostei URSS, problema se acutizează mult peste capacitățile de care dispune o țară pentru a acționa mecanisme proprii de protecție socială.

În acest context este necesar să stabilim că pentru dezvoltarea sa socială, politică și economică independentă Republica Moldova și-a elaborat și realizat politica penală, în special atunci când aceasta vizează aspecte privind drepturile omului, în corespundere cu tendințele în codificarea normelor internaționale în domeniu.

Codul penal al Republicii Moldova a stabilit pentru prima dată răspunderea penală pentru traficul de ființe umane prin Legea din 9 aprilie 1997, articolul 113/1- vânzarea și traficul de copii.

În iunie 2001 a fost introdus articolul 113/2, care a stabilit răspunderea pentru traficul de ființe umane.

La 12 iunie 2003 a intrat în vigoare Noul Cod penal al Republicii Moldova adoptat prin Legea nr. 985 din 18.04.2002 la Capitolul III denumit „Infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei” sunt reglementate următoarele infracțiuni: traficul de ființe umane – art. 165, privațiunea ilegală de libertate – art. 166, sclavia și condițiile similare sclaviei - art. 167 și munca forțată – art. 168 iar la Capitolul VII „

Infracțiuni contra familiei și a minorilor” sunt prevăzute traficul de copii – art. 206, scoaterea ilegală a copiilor din țară – art. 207 și proxenetismul în art. 220.

Statisticile arată că în anul 2018, în Republica Moldova, în domeniul pedepsirii traficantilor de persoane, în special referindu-ne la urmărirea penală, s-a constatat că au fost înregistrate în total pe țară - 191 infracțiuni ce se referă la categoria TFU, dintre care: trafic de ființe umane – 154 infracțiuni; trafic de copii – 37 infracțiuni. Analizând activitatea de depistare a infracțiunilor ce se referă la fenomenul TFU pentru perioada anului 2018, se atestă o creștere cu cca 20% a cazurilor de TFU (art. 165 din C.p. RM) identificate în perioada de raport față de perioada analogică a anului 2017 și o descreștere cu cca 31% a cazurilor de trafic de copii (art. 206 C.p. RM) fapt determinat de mobilizarea efortului depus de autoritățile din Republica Moldova, de sporirea calității investigațiilor și acțiunilor procesuale. Totodată, au fost terminate cu rechizitoriu și expediate în instanțele de judecată pentru examinare în fond 83 cauze penale (un număr similar anului precedent - 85), dintre care: 60 cauze penale se referă la infracțiunea de trafic de ființe umane și 23 cauze penale se referă la infracțiunea de trafic de copii.

Fiind analizată practica judiciară pentru anul 2018 cu privire la infracțiunile de TFU și trafic de copii, a fost constatată următoarea stare de fapt: în perioada de referință instanțele de judecată au pronunțat în total 59 de sentințe pe cazurile din categoria TFU, dintre care: 40 sentințe privind cauzele de trafic de ființe umane în privința a 56 inculpați; 19 sentințe privind traficul de copii în privința 30 inculpați.

Din numărul total de persoane în privința cărora au fost pronunțate sentințe, 34 persoane au fost condamnate pentru comiterea infracțiunii de trafic de ființe umane, iar 25 persoane au fost condamnate pentru comiterea infracțiunii de trafic de copii. Cu privarea de libertate au fost condamnate 32 de persoane și, respectiv, 24 de persoane.

Cu referire la pedepsele aplicate pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 165 din C.p. RM și art. 206 din C.p. RM, s-a constatat că inculpaților condamnați la pedeapsa închisorii termenul privării de libertate a fost stabilit de la 3 ani și 4 luni până la 20 ani.

De menționat că, în 2 cazuri persoanele învinuite de comiterea infracțiunii de trafic de ființe umane (alin. (1) art. 165 din C.p. RM) și într-un caz de trafic de copii (alin. (1) art. 206 din C.p. RM) au fost condamnate la închisoare cu suspendarea executării pedepsei. Toate aceste sentințe au

fost contestate de procuror, fiind solicitat aplicarea în privința inculpaților a unor pedepse mai aspre.

În vederea asigurării continuității investigațiilor financiare paralele, concomitent cu aplicarea pedepsei inculpaților, în perioada de raport, instanțele de judecată au dispus și confiscarea în condițiile art. 106 și art. 1061 din C.p. RM penal a bunurilor rezultate din infracțiuni sau folosite la comiterea infracțiunilor din categoria traficului de persoane. Astfel, pe 8 cauze penale a fost dispusă confiscarea specială a bunurilor cu valoare estimativă de peste 1.350.000 lei (automobile, computere, sume bănești etc.).

Referitor la dinamica și tendințele TFU, în perioada anului 2018, la nivel național au fost identificate 305 victime ale traficului de ființe umane (adulte) (201 victime identificate în 2017) și 60 victime ale traficului de copii (48 victime identificate în 2017). Comparativ cu anul 2017, se atestă o creștere a numărului de victime adulte identificate cu 35 % și a numărului victimelor copii cu 20 %, fapt determinat de mobilizarea efortului depus de autoritățile naționale în procesul de prevenire și identificare a victimelor fenomenului, consolidarea capacităților specialiștilor în domeniu, sporirea calității investigațiilor și acțiunilor procesuale. Din numărul total de 365 de victime ale traficului, au fost asistate 79 victime, dintre care 60 adulți și 19 minori, ceea ce reprezintă circa 22 % din totalul victimelor. Principala cauză a numărului redus de victime asistate constă în lipsa interesului din partea victimelor sau chiar refuzul acestora de a primi asistența necesară, luând în considerare și dimensiunea de gen, bărbații reprezentând 55 % din numărul total al victimelor identificate. În ceea ce privește traficul extern, în perioada de raport, fenomenul TFU a suferit unele modificări rezumate la apariția unor destinații noi, precum Slovacia, Spania, Irlanda, Portugalia și dispariția altora. Astfel, nu se mai regăsesc astfel de destinații ca Elveția și Marea Britanie.

Principala formă de exploatare a victimelor adulte este exploatarea în scop de muncă (78,7% din total victimele identificate în 2018), dintre care: 80,4% - bărbați, 19,6% - femei. Exploatarea victimelor adulte în scop sexual înregistrează o scădere cu 10% comparativ cu anul precedent. La minori principala formă de exploatare este cea în scop sexual (68,3% din numărul total de victime identificate în 2018), dintre care: 92,7% - fete, 7,3% - băieți. Exploatarea în scop de muncă a copiilor, de asemenea, a înregistrat o creștere cu 29,4% față de anul precedent, fiind identificați: 58,8% - fete, 41,2% - băieți.

Analiza datelor statistice prezentate supra fundamentează actualitatea și necesitatea cercetării științifice avansate, pluridisciplinare a obiectului investigației științifice – infracțiunea traficului de ființe umane într-o nouă optică - dimensiunea fenomenului care pune în valoare transformările normative urmare a implementării normelor juridice regionale și internaționale ce vin în ajutorul legiuitorului național și suplimentar îmbunătățirii cadrului normativ intern, contribuie în cele din urmă la consolidarea capacității statelor în identificarea instrumentarului juridic de eradicare a acestui flagel periculos.

Scopul tezei de doctorat constă în evaluarea cadrului juridico-penal privind prevenirea juridico-penală a traficului de ființe umane, crearea fundamentului științific, corespunzător exigențelor actuale ale normelor ce stabilesc răspunderea pentru infracțiunea de trafic de ființe umane, precum și spre eficientizarea practicii de aplicare a dreptului penal în sfera de combatere a traficului de ființe umane. Pe tot parcursul lucrării se urmărește modul în care standardele universale și cele regionale în materia combaterii traficului de ființe umane sunt transpuse și realizate în ordinea juridică a Republicii Moldova.

Scopul enunțat a determinat direcțiile de cercetare, acestea fiind condiționate suplimentar de următoarele *obiective*:

- examinarea stadiului actual de conceptualizare a infracțiunii traficului a ființelor umane prin analiza situației de cunoaștere în domeniul de referință în Republica Moldova și în România.
- analiza comparativă și evolutivă a incriminării traficului de ființe umane;
- analiza juridico-penală a traficului de ființe umane și evaluarea compatibilității prin elucidarea elementelor și subelementelor constitutive ale infracțiunii traficului ființelor umane;
- delimitarea componenței infracțiunii de trafic de ființe umane de componențele de infracțiuni adiacente/conexe;
- evaluarea compatibilității cadrului normativ intern în materia incriminării și combaterii traficului de ființe umane cu standardele universale și regionale în domeniu;
- determinarea și soluționarea teoretică a problemelor ce vizează combaterea traficului de ființe umane prin mijloacele dreptului penal, ținând cont de specificul perioadei actuale și de situația criminogenă din Republica Moldova;

- elaborarea, în baza rezultatelor științifice, a recomandărilor privind armonizarea reglementărilor ce țin de calificarea traficului de ființe umane cu standardele Uniunii Europene.

Pentru realizarea scopului și a obiectivelor lucrării, ca metode de cercetare au fost folosite metode de cercetare caracteristice investigațiilor științifice în domeniul științelor juridice. Investigațiile efectuate se bazează pe studierea doctrinei, legislației naționale, străine, tratatelor internaționale și a practicii judiciare în domeniul analizat.

Prin urmare, cercetarea atotcuprinzătoare a obiectului prezentei lucrări de doctorat a fost posibilă prin aplicarea următoarelor *metode de cercetare*:

metoda analizei istorice, folosită pentru cercetarea evoluției izvoarelor formale de drept, naționale și internaționale în materia incriminării și prevenirii și traficului de ființe umane; și în vederea cercetării evoluției conceptului "traficul de ființe umane";

metoda analizei logice (analiza deductivă, analiza inductivă) utilizată constant pe tot parcursul lucrării în vederea formulării propriei viziuni asupra noțiunilor, conceptelor analizate în teză, pentru deducerea raționamentelor juridice de care se conduc structurile competente în calificarea infracțiunii de trafic de ființe umane;

metoda analizei comparative, folosită cu incidență maximă în vederea stabilirii răspunderii penale pentru traficul de ființe umane în Republica Moldova și în România, dar și în vederea stabilirii compatibilității cadrului normativ al Republicii Moldova cu standardele prevăzute de tratatele internaționale în domeniul combaterii traficului de ființe umane;

metoda statistică, folosită în vederea elucidării caracterului cantitativ-calitativ al traficului de ființe umane la scară națională și globală;

metoda prospectivă aplicată în vederea proiectării tendințelor în cercetarea fenomenului traficului ființelor umane, utilizată, de asemenea, pentru elaborarea recomandărilor finale.

Ipoteza de cercetare. Abordarea dintr-o nouă perspectivă a infracțiunii de traficare a ființelor umane în doctrina autohtonă va oferi posibilitatea:

- aplicării răspunderii penale pentru traficul de ființe umane prin luarea în considerare a noilor forme de traficare a victimelor reieșind din realitățile sociale existente la moment;

- fundamentării științifice a gradului de compatibilitate a prevederilor legislației Republicii Moldova cu dispozițiile tratatelor internaționale și ale dreptului Uniunii Europene în domeniul investigat.

Deși pe plan legislativ în Republica Moldova au fost implementate numeroase standarde internaționale și regionale, dezvoltarea măsurilor preventive cu caracter penal a traficului de ființe umane este una dintre prioritățile cheie pe care trebuie să se bazeze politica preventivă a criminalității transnaționale. Eficientizarea perpetuă a legislației penale, astfel încât incriminările, să fie susceptibile de a acoperi noile activități infracționale de traficare constituie o provocare pentru orice țară europeană, indiferent de gradul de dezvoltare a acesteia.

Este de menționat că de la momentul punerii în aplicare a Codului Penal al Republicii Moldova din 2002 au apărut mai multe lucrări prin care s-a încercat de aborda problematica prevenirii traficului de ființe umane prin mijloace juridico-penale. Din categoria acestor lucrări importante de referință fac parte următoarele: Ștefănoaia M., Reglementarea răspunderii pentru infracțiunile privind traficul de persoane în dreptul comparat (teză de doctorat) , Vidacu M., Dolea I., Combaterea traficului de ființe umane (drept material și drept procesual) , Ostavciuc D., Aspecte procesual-penale și tactici criminalistice privind cercetarea traficului de copii (teză de doctorat), o serie de articole științifice semnate de Brînză S., Tănase A., Stati V., Nastas A. ș.a.

Fiecare lucrare din cele menționate analizează din perspectivă juridico-penală infracțiunea de trafic de persoane, dar și modalitățile de prevenție și stopare a acestei infracțiuni, atingând doar tangențial infracțiunea complexă și infracțiunile conexe cu infracțiunea de trafic de persoane la nivel național și internațional, cu mari perspective și posibilități de aprofundare într-o lucrare viitoare, fapt ce constituie o adevărată necesitate și un imbold accentuat în expectativa unui studiu în domeniul de referință.

În pofida numeroaselor lucrări științifice existente pe marginea traficului de ființe umane, considerăm că se face necesară reevaluarea conținutului constitutiv al infracțiunii incriminate la art. 165 CP al Republicii Moldova, în vederea soluționării următoarele probleme:

1) armonizarea legislației penale în materie la standardele UE, fapt ce se înscrie cu perfecțiune aspirației de integrare europeană a Republicii Moldova;

- 2) compatibilizarea normei incriminatorii de la art. 165 CP al Republicii Moldova la standardele de constituționale de calitate;
- 3) soluționarea unor probleme practice privind încadrarea juridică a traficului de ființe umane;
- 4) identificarea unor propuneri de perfecționare a art. 165 C.P astfel încât să fie eficientizată politica represiv-penală de prevenire a acestui flagel social periculos etc. Mai ales, se pune problema armonizării legislației penale ca răspuns la noile forme de traficare determinate de dezvoltarea mijloacelor informaționale și a stării de război existentă în Ucraina, care a avut un impact substanțial asupra răspândirii fenomenului.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute. Această lucrare constituie o investigație multidimensională a traficului de ființe umane, noutatea științifică a căreia constă în fundamentarea unor rezultate științifice destinate armonizării legislației penale a Republicii Moldova la standardele internaționale universale și regionale, în special cele ale Uniunii Europene în domeniul prevenirii penale a traficului de ființe umane. Printre elementele de noutate științifică menționăm următoarele:

1. Reieșind din natura juridică aferentă, infracțiunea de traficare a ființelor umane este o infracțiune transnațională a cărei incriminare în legislațiile penale ale statelor europene, inclusiv a Republicii Moldova, este fundamentată pe o politică penală preventivă comună bazată pe protocoalele euro-regionale și internaționale care definesc standarde incriminatorii unice.
2. Politica penală punitivă a Republicii Moldova în domeniul prevenirii penale a traficului de persoane este raționalizată pe o diferențiere netă a răspunderii penale și, implicit, a individualizării legale a pedepselor penale aplicabile pentru infracțiunea de traficare a persoanelor adulte.
3. Elementul material al infracțiunii de traficare a ființelor umane are un caracter complex, fiind constituit din acțiuni scop și acțiuni mijloc alternative, pentru existența conținutului juridic al infracțiunii și pentru probarea activității infracționale, fiind obligatorie stabilirea faptică a unei acțiuni scop săvârșite prin intermediul unei acțiuni mijloc, acțiuni care în cumul reflectă elementul de exploatare a victimelor supuse traficării.
4. Sub aspect subiectiv infracțiunea de trafic de ființe umane face parte din categoria infracțiunilor cu scopuri speciale alternative, inerente conținutului constitutiv, care nuanțează exploatarea persoanei și prin aceasta a gradul prejudiciabil al infracțiunii, iar determinarea lor este obligatorie pentru încadrarea juridică a faptei în temeiul art. 165 C.P RM.

5. La baza delimitării infracțiunii de proxenetism de traficul de ființe umane stă elementul de constrângere caracteristic celui din urmă fenomen infracțional. Acest element reiese din două semne inerente traficului de ființe umane: acțiunea mijloc de comitere a faptei și scopul exploatarei sexuale comerciale sau exploatarei în prostituție.

Problema științifică importantă care a fost soluționată în cadrul cercetării constă în argumentarea științifică a premiselor de armonizare și monitorizare a procesului de implementare a standardelor internaționale și celor europene în materia prevenirii prin mijloace de drept penal a traficului de ființe umane, inclusiv privind cunoașterea și identificarea semnelor constitutive aferente traficului de ființe umane, fapt de natură să contribuie la consolidarea ansamblului anti-trafic ființe umane, precum și la sporirea calității actului de justiție.

Semnificația teoretică a lucrării. Prezenta lucrare întruchipează o nouă abordare teoretică a traficului de ființe umane, bazată pe opinii și teze argumentate științific de către autor, care împreună cu alte lucrări științifice sunt susceptibile de a consolida doctrina penală națională existentă în materie. Aspectul teoretic este fundamentat pe o paletă bogată și variată de surse doctrinare existente în domeniul traficului de ființe umane, fapt ce a determinat o examinare critică teoretică multidimensională a subiectului. Relevanța teoretică mai rezidă în elaborarea unor soluții teoretico-practice ce pot fi aplicate în procesul prevenirii și combaterii infracțiunilor de trafic de ființe umane.

Importanța teoretică a studiului constă în faptul că lucrarea prezintă un studiu clar sistematizat și documentat, oferind soluții teoretico-practice de calificare juridică a infracțiunii de trafic de ființe umane. Totodată, teza scoate în evidență unele probleme curente și de perspectivă care pot apărea în practica de aplicare a legii penale, dar și a căilor de soluționare adecvată ale acestora.

Valoarea aplicativă a lucrării Rezultatele cercetării și unele concluzii teoretice de care se face uz la perfecționarea cadrului legislativ în materia dreptului penal. Alte concluzii și recomandări prezentate și sintetizate în lucrare ar putea constitui, sub unele aspecte, temeuri de perfecționare a legislației penale în domeniu. Tot astfel, se consideră că studiul sau rezultatele investigației științifice ar putea fi utile și în procesul de revizuire a curriculumurilor la disciplina dreptului penal, în elaborarea cursurilor, manualelor universitare sau ale altor studii, articole științifice sau monografii legate de subiectul traficului de ființe umane.

Aprobarea și implementarea rezultatelor științifice. Concepțiile și concluziile de bază ale tezei au fost expuse și diseminate prin conținutul mai multor lucrări științifice, constituind, în același timp, subiectul unor referate prezentate la conferințele științifice naționale și internaționale, precum și la ședințele Catedrei de Drept Public a Universității de Studii Europene din Moldova, în perioada 2020-2023, totalizând un număr de 25 de lucrări științifice.

2. CONȚINUTUL TEZEI

Capitolul I "ANALIZA MATERIALELOR ȘTIINȚIFICE ȘI A CADRULUI NORMATIV ÎN REGLEMENTAREA TRAFICULUI DE PERSOANE" cuprinde aspecte definitorii privind conceptul analizat în lucrare. Fenomenul de trafic de ființe umane este analizat în contextul cercetărilor doctrinare semnate de autori autohtoni, autori români, codificărilor internaționale, dreptului primar și celui derivat al Uniunii Europene, legislația Republicii Moldova și cea a României.

Traficul de persoane constituie o formă a sclaviei moderne, aduce o gravă atingere demnității ființei umane, iar subsecvent drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, materia prevenirii și combaterii traficului de ființe umane este un subiect ce interesează atât instituțiile statale, dar și actorii nestatali ce reușesc împreună cu primii să formeze parteneriate viabile pe toată durata procesului de opunere acestui fenomen periculos: de la elaborarea normelor juridice naționale/internaționale, realizarea/implementarea conținuturilor normative, până la combaterea eficientă a conduitei neconforme prin instrumente special create în acest sens.

Astfel, în **paragraful 1.1."Analiza materialelor științifice referitoare la infracțiunea de trafic de ființe umane"** am constatat că fenomenul traficului ființelor umane prin impactul tot mai pronunțat asupra relațiilor sociale, economice, politice, naționale și internaționale devine un factor destabilizator și demoralizator de proporții. Prin natura sa transnațională traficul de ființe umane impune cooperarea statelor în vederea consolidării capacităților organelor de aplicare a legii întru a asigura o reacție promptă și adecvată la provocările apărute în acest sens. Structurile internaționale astăzi elaborează standarde comune, dar statelor le revine o anumită marjă în vederea elaborării mecanismului național prin care va fi sporită eficiența standardelor internaționale. Adoptarea/adaptarea cadrului normativ intern tradițional este realizată cu participarea extinsă a mediului științific care poate oferi expertiza cea mai potrivită în acest sens.

Printre cercetătorii care au abordat problematica infracțiunii de trafic de ființe umane respectiv trafic de persoane ce constituie tema de cercetare a prezentei teze, enumerăm autorii: X. Ulianovski, Al. Barbăneagră, Gh. Alecu, T. Carpov, V. Moraru, I. Dolea, R. Cojocar, O. Rotari, V. Berliba, Al. Mariș, T. Popovici, Gh. Ulianovschi, S. Brânză, V. Stati, N. Ursu, A. Tănase, V. Cușnir, Nastas A., Gh. Botnaru, V. Bujor, O. Bejan, I. Ciobanu, Vidaicu M., V. Volcinschi, V. Grosu, V. Budeci ș.a. (Republica Moldova); M. Dobrinoiu, Ghe. Mateuț, V. Dobrinoiu, M. Gorunescu, I. Pascu, I. Chiș,

C. Păun, N. Neagu, M. C. Sinescu, N. Ștefăroi, V. Petrescu, E. Onu, A. Dublea, S. Luca, D. Iovu, R. D. Tărniceriu, B.L. Gafta, C. Luca, R. A., M. A. Hotca, Al. Boroi (România);

În urma cercetării modului în care doctrinarii în domeniul științelor penale din Republica Moldova, România abordează infracțiunea de trafic de ființe umane deducem, ca regulă, autorii formulează constatări generale despre compatibilitatea reglementărilor internaționale cu cele interne ale statelor în domeniul incriminării traficului de ființe umane, fie se limitează în a face trimitere la un act internațional fără o expunere în concreto asupra modului în care prevederile supranaționale au fost transpuse și implementate în legislația internă a statelor.

În paragraful 1.2. "Analiza cadrului normativ în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane" În momentul în care au demarat negocierile privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, în condițiile realizării screeningului la capitolul "Justiție, libertate și securitate" unde se acordă o atenție sporită aspectelor privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane în Republica Moldova, se impune fundamentarea științifică a politicii penale a Guvernului în vederea asigurării armonizării cadrului legal cu reglementările Uniunii Europene în domeniu. Originalitatea prezentei investigații rezidă în realizarea în premieră în doctrina națională a unui studiu științific pluridisciplinar, profund de compatibilitate a legislației penale a Republicii Moldova cu prevederile tratatelor internaționale, directivelor europene în materia prevenirii și combaterii traficului de ființe umane.

În urma examinării prevederilor actelor internaționale în domeniul prevenirii și reprimării traficului de ființe umane considerăm că în general acesta se prezintă ca fiind consecvent, prezentând reacții potrivite la provocările iscate din tendințele evoluției fenomenului analizat.

Totodată, cât privește legislația națională a Republicii Moldova, este necesar să constatăm că legiuitorul și-a constituit sistemul de reglementări juridice inspirat fiind integral din prevederile Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special a femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate. Această abordare, absolut justificată pentru începutul anilor 2000, la moment este depășită și necesită a fi revăzută în lumina procesului inițiat de aderare la Uniunea Europeană.

Capitolul II "CARACTERIZAREA JURIDICO-PENALĂ A TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE" este dedicat analizei juridico – penale a infracțiunii, elementele constitutive a infracțiunii de trafic

de ființe umane, formele agravante ale infracțiunii de trafic de ființe umane.

Astfel, din **paragraful 2.1. "Accepțiuni privind traficul de ființe umane"** deducem că fenomenul traficului de ființe umane este prezent în istoria civilizației umane începând cu perioada sclavagistă și de-a lungul timpurilor a îmbrăcat forme deghizate, esența rămânând, însă, neschimbată și constituind întotdeauna acțiuni ce aduc atingere gravă demnității umane.

Paragraful 2.2. "Elemente și semne constitutive ale traficului de ființe umane" conține o prezentare structurată a polemicilor doctrinare, a reglementărilor normative cu referire la obiectul juridic și obiectul material al infracțiunii traficului de ființe umane, latura obiectivă de trafic de ființe umane, latura subiectivă a infracțiunii de trafic de ființe umane, subiectul infracțiunii de trafic de ființe umane, formele agravante ale infracțiunii de trafic de ființe umane.

În urma expunerii materialului științific analizat și a contextului normativ comparat, am dedus concluzii că conform Codului penal al Republicii Moldova și Codului penal al României sancționarea traficului de ființe umane constituie o preocupare constantă a legiuitorului ce s-a materializat într-un cadru normativ complex în concordanță cu criteriile de prevenire și combatere a acestui fenomen la nivel european și internațional.

Codul penal al Republicii Moldova reglementează la art. 165 infracțiunea sub denumirea de trafic de ființe umane spre deosebire de Codul penal român care denumește infracțiunea ca trafic de persoane în art. 210, deci prima deosebire ține de aspectul denumirii marginale.

Toate definițiile privind traficul de ființe umane păstrează în esență aceeași idee de bază ce presupune recrutarea forțată și abuzivă a unei persoane cu scopul de a o impune să exercite diverse activități sau pentru a fi vândută ulterior.

În ce privește obiectul juridic general al infracțiunii traficului de ființe umane, luând în considerare caracterul complex al faptei prejudiciabile din contextul traficului de ființe umane, obiectul juridic special al acestei infracțiuni este și el complex, divizându-se în obiect juridic special principal, obiect juridic secundar și obiect material. Infracțiunea de trafic de ființe umane atentează la relațiile sociale ce asigură libertatea individului și nu se limitează doar la libertatea fizică ci presupune și lipsa oricărei influențe psihice orientate spre modificarea prin constrângere ilegală a conduitei omului.

Studierea obiectului infracțiunii de trafic de ființe umane permite cunoașterea sistemului de valori ocrotite de către dreptul penal și relevă

politică penală cu privire la apărarea anumitor valori sociale considerate drept valori fundamentale ale statului de drept.

Libertatea persoanei este concepută ca o valoare socială ocrotită de legea penală inerentă persoanei fizice, care într-o societate civilizată nu poate constitui obiectul vreunei afaceri.

În cazul traficului de ființe umane, este vorba de vinovăție sub formă de intenție directă. Deci persoana, traficanții, care a săvârșit infracțiunea era conștient de faptul că acțiunea (inacțiunea) ei poartă un caracter prejudiciabil, că ea a prevăzut urmările prejudiciabile și dorește survenirea lor.

Marja de apreciere ce revine autorităților naționale în realizarea obligațiilor pozitive urmare a ratificării tratatelor internaționale în domeniul reprimării și pedesirii traficului de ființe umane se exprimă în esență prin acțiunile întreprinse de legiuitorul moldav în adaptarea continuă a cadrului normativ pentru asigurarea măsurilor eficiente în lupta împotriva acestui flagel periculos. Completarea recentă a prevederilor art. 165 CP RM cu circumstanța agravantă -comiterea infracțiunii din motive de prejudecată este o dovadă elocventă în acest sens.

Capitolul 3 „TRAFICUL DE FIINȚE UMANE ȘI INFRAȚIUNI OMOGENE“ conține o analiză comparativă infracțiunilor de trafic, traficul de migranți, proxenetismul, prostituția atât din perspectiva prescripțiilor normative naționale, cât și în lumina tratatelor internaționale în materia prevenirii și combaterii traficului de ființe umane. Au fost identificate clar disparitățile între infracțiunile analizate.

În **paragraful 3.1. ”Infracțiuni conexe traficului de ființe umane. Abordări definitorii ”** am stabilit că termenul de „trafic de ființe umane” este frecvent confundat cu traficul de migranți și, de asemenea, traficul de ființe umane în scopul exploatarea sexuală este confundat cu prostituția. Se consideră necesar ca pentru o mai bună înțelegere a fenomenului, să fie făcută distincția clară între cele trei concepte.

Paragraful 3.2. ”Traficul de ființe umane și traficul de migranți (organizarea migrației ilegale)” permite deducerea tezei că în pofida faptului că organizarea migrației ilegale și traficul de ființe umane împărtășesc cauze, caracteristici și modele similare, acestea sunt diferențiate prin distincții juridice precise.

Pe de-o parte, infracțiunea de trafic de migranți, de asemenea, cunoscută și sub numele de organizarea migrației ilegale este o infracțiune care încalcă legile naționale și normele juridice internaționale legate de frontieră. Pe de altă parte, traficul de ființe umane este o infracțiune împotriva persoanei, deoarece încalcă drepturile fundamentale ale omului.

În paragraful 3.3. ”**Traficul de ființe umane și prostituția**” am constatat că distincția dintre infracțiunea de trafic de persoane în scopul exploataării sexuale ori practicării prostituției și cea de proxenetism se exprimă în obiectele juridice generice diferite ale celor două incriminări, cu alte cuvinte fiind adusă atingere valorilor sociale diferite, și anume, la comiterea traficului de ființe umane este compromisă apărarea dreptului la libertatea de voință și acțiune a persoanei, iar în cazul proxenetismului sunt afectate bunele moravuri în relațiile de conviețuire socială și de asigurare licită a mijloacelor de existență.

Paragraful 3.4. ”Delimitarea infracțiunii de trafic de ființe umane și proxenetism” și analiza ce se conține în această unitate de conținut au permis formularea concluziei că între infracțiunea de trafic de persoane pe de o parte, și infracțiunile de proxenetism, prostituție există numeroase asemănări, dar și multe deosebiri, ceea ce a condus, în special în jurisprudență, la o serie de interpretări, creându-se astfel o practică judiciară neunitară în această materie.

Analiza deosebirilor care există între traficul de persoane și celelalte infracțiuni la care am făcut referire reprezintă aspecte care ne vor ajuta la stabilirea corectă a încadrării juridice a unei fapte întruna dintre infracțiunile menționate, astfel încât legea penală să fie aplicată unitar.

Capitolul 4 “COMPATIBILITATEA PREVEDERILOR DE COOPERARE INTERNAȚIONALĂ ÎN PREVENIREA ȘI COMBATerea FENOMENULUI TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE” conține o analiză a atribuțiilor structurilor internaționale universale și regionale având atribuții în domeniu. La fel sunt analizate programele și acțiunile realizate în materia combaterii traficului de ființe umane la scară supranațională europeană.

Paragraful 4.1. ”Aspecte și referințe ale protocoalelor euro-regionale și internaționale actuale asupra combaterii criminalității de trafic”

Datele statistice ale traficului de ființe continuă să fie alarmante. Cauzele care contribuie la dezvoltarea traficului de ființe umane sunt multiple, iar formele de realizare a acestui periculos fenomen se diversifică în continuu. Ca răspuns, societatea internațională oferă multiple remedii instituționalizate, neinstituționalizate, universale și regionale, permanente și temporare cu scopul de a remedia fenomenul periculos.

La scară globală sunt întreprinse acțiuni consecvente ce urmăresc eradicarea acestui flagel periculos. Sub egida Organizației Națiunilor Unite au fost realizate o serie de inițiative care au avut ca finalitate adoptarea/adaptarea cadrului normativ internațional în domeniul prevenirii

și combaterii traficului de ființe umane. La fel, a fost creat un cadrul instituțional capabil să reacționeze prompt la amenințările în acest domeniu: comisiile specializate, întrunirea conferințelor internaționale, inițierea procedurilor speciale, crearea Organizației Internaționale a Poliției Criminale (INTERPOL).

În acest context, se observă că inițiativele întreprinse la nivel universal, sunt recepționate, dezvoltate și implementate la scară regională europeană concomitent de organizațiile interguvernamentale: Consiliul Europei, Uniunea Europeană, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Procesul de la Budapesta.

Pentru Republica Moldova, stat apărut circa 30 de ani în urmă pe harta politică a Europei este imperios să fie consolidată capacitatea organelor de aplicare a legii în lupta împotriva traficului de ființe umane prin diversificarea participării la programele de cooperare internațională în domeniu.

Cadrul actual legislativ național în general este suficient pentru activitatea organelor competente în acest domeniu, dar pornind de la aspirațiile țării noastre de a se integra în Uniunea Europeană, este necesară transpunerea plenară în ordinea juridică internă a Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din data de 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului. În așa mod va fi asigurat deja la etapa de preaderare obiectivul apropierei legislațiilor penale naționale în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane.

4.2. Conținutul paragrafului 4.2. ”Cooperarea judiciară europeană în materia prevenirii și combaterii traficului de ființe umane” permite deducerea ”bunelor practici” în vederea uniformizării elaborării și aplicării legislației în domeniul investigat.

Am estimat oportun să insistăm asupra cadrului normativ al Uniunii Europene în vederea stabilirii standardelor în abordarea aspectelor de drept material și drept procedural al infracțiunii de trafic de ființe umane. Or, într-o formă instituționalizată de cooperare interstatală, întemeiată pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, cum este Uniunea Europeană, este imperioasă crearea instrumentarului juridic adecvat și eficient în sensul realizării obiectivelor fixate de actele constitutive ale organizației.

Pentru realizarea obiectivelor Uniunii Europene fixate în actele constitutive ale organizației, a fost adoptată inclusiv Directiva 2011/36/UE a

Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului.

Fiind un act obligatoriu, Directiva creează la adresa statelor membre ale Uniunii Europene obligații pozitive inclusiv în materia reglementării naționale a infracțiunii de trafic de ființe umane. În această ordine de idei, Directiva prevede că exploatarea activităților de cerșit, inclusiv folosirea la cerșit a unei persoane traficate dependente, se încadrează în definiția traficului de ființe umane doar atunci când sunt întrunite toate elementele care caracterizează munca sau serviciul forțat. În lumina jurisprudenței relevante în domeniu, valabilitatea oricărui posibil consimțământ al persoanei de a presta o astfel de muncă sau un astfel de serviciu ar trebui evaluată de la caz la caz. Cu toate acestea, atunci când este vorba de un copil, niciun posibil consimțământ al acestuia nu ar trebui considerat vreodată valabil. ... Definiția include, de asemenea, traficul de ființe umane în scopul prelevării de organe, care constituie o încălcare gravă a demnității umane și a integrității fizice a persoanelor, precum și alte activități, cum ar fi adopția ilegală sau căsătoria forțată, în măsura în care acestea prezintă elementele constitutive ale traficului de persoane.

Directiva 2011/36 se referă și la armonizarea sancțiunilor penale. Atunci când infracțiunea este săvârșită în anumite circumstanțe, de exemplu împotriva unei victime deosebit de vulnerabile, sancțiunea ar trebui să fie mai severă. Persoanele deosebit de vulnerabile ar trebui să includă cel puțin toți copiii. Alți factori de care s-ar putea ține seama în momentul stabilirii gradului de vulnerabilitate al unei victime includ, de exemplu, posibila existență a unei sarcini, sexul, starea de sănătate, un eventual handicap. Atunci când infracțiunea este deosebit de gravă, de exemplu în situația în care viața victimei a fost pusă în pericol sau în cazul în care infracțiunea a implicat săvârșirea unor acte grave de violență, cum ar fi tortura, folosirea forțată a unor medicamente sau droguri, violul sau alte forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală, sau a adus prejudicii deosebit de grave victimei, acest lucru ar trebui să fie, de asemenea, reflectat prin aplicarea unei sancțiuni penale mai severe. În cadrul executării pedepsei, s-ar putea ține seama de gravitatea infracțiunii comise.

La momentul începerii negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, constată Comisia Europeană, Moldova are un anumit nivel de pregătire în implementarea acquis-ului UE privind lupta împotriva crimei organizate. Au fost înregistrate unele progrese, inclusiv lupta împotriva criminalității financiare și recuperarea activelor. Moldova și-a asumat angajamente repetate și a făcut progrese în lupta împotriva

traficului de arme, droguri, traficului de ființe umane și traficului de migranți. A adoptat în decembrie 2022 o nouă strategie sectorială de dezvoltare privind prevenirea și combaterea crimei organizate pentru perioada 2022-2025, pentru a sprijini punerea în aplicare a strategiei integrate de afaceri interne (2022-2030), care a fost adoptată în septembrie 2022.

3. CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

În contextul marilor schimbări geopolitice, economice și sociale cu care se confruntă în prezent comunitatea internațională, criminalitatea a căpătat noi valențe, extinzându-și aria de cuprindere și sfera de activitate la cote alarmante, motiv de îngrijorare pentru majoritatea statelor lumii și în mod deosebit cele ale căror economii se află în proces de tranziție, dată fiind vulnerabilitatea sistemelor legislative și fragilitatea instituțiilor democratice.

În cadrul prezentei teze de doctorat, drept rezultat al cercetărilor efectuate au fost fundamentate următoarele rezultate științifice, congruente cu scopurile și sarcinile trasate în introducerea lucrării:

- 1) clarificarea și caracterizarea subelementelor obiective și subiective ale traficului de ființe umane;
- 2) armonizarea prevederilor penale naționale referitoare la traficul de ființe umane cu standardele internaționale;
- 3) identificarea trăsăturilor delimitative dintre traficul de ființe umane și infracțiunile conexe;
- 4) formularea unor propuneri de lege ferenda susceptibile de a contribui la perfecționarea incriminării privind traficul de ființe umane.

Printre cele mai importante *concluzii cu caracter general* care rezultă din prezentul studiu menționăm următoarele:

1. Atât în literatura de specialitate din România, în cea din Republica Moldova problematicii privind traficul de ființe umane respectiv traficul de persoane i s-a acordat o atenție deosebită, iar materialele științifice publicate la tema prezentului studiu sunt multiple și elocvente. Cercetarea materialelor științifice cu privire la traficul de ființe umane respectiv traficul de persoane, pune un accent deosebit pe reglementarea infracțiunilor amintite în legislația penală a Republicii Moldova și a României în accepțiunea art. 165 CP RM și art. 210 CP al României. (Secțiunea 1.1).

2. Politica penală punitivă a Republicii Moldova în domeniul prevenirii penale a traficului de persoane este raționalizată pe o diferențiere netă a răspunderii penale și, implicit, a individualizării legale a pedepselor penale aplicabile pentru infracțiunea de traficare a persoanelor adulte (traficul de ființe umane – art. 165 CP RM) și cea de traficare a copiilor (art. 206 CP RM). (Secțiunea 1.2).

3. Analiza juridico-penală a elementelor constitutive ale infracțiunilor de trafic de ființe umane din legislația penală Republicii Moldova și a traficului de persoane din legislația română demonstrează o abordare apropiată a legislațiilor penale, urmare a ratificării Protocolului privind

prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate. Atât legislația penală specială a României prin legea nr.678/2001, cât și codurile penale ale celor două state incriminează și sancționează infracțiunile privind traficul de ființe umane respectiv traficul de persoane. (Secțiunile 1.2. și 2.1).

4. Infracțiunea de trafic de ființe umane atentează la relațiile sociale ce asigură libertatea individului și nu se limitează doar la libertatea fizică ci presupune și lipsa oricărei influențe psihice orientate spre modificarea prin constrângere ilegală a conduitei omului de aceea atât în România cât și în Republica Moldova, sancționarea traficului de ființe umane constituie o preocupare constantă a legiuitorului ce s-a materializat într-un cadru normativ complet în concordanță cu cel de la nivel european și internațional. Cercetarea obiectului juridic special al infracțiunii de trafic de ființe umane permite cunoașterea sistemului de valori ocrotite de către dreptul penal și relevă politica penală cu privire la apărarea anumitor valori sociale considerate drept valori fundamentale ale statului de drept. Libertatea persoanei este concepută ca o valoare socială ocrotită de legea penală inerentă persoanei fizice, care într-o societate civilizată nu poate constitui obiectul vreunei afaceri. (Subsecțiunea 2.2.1).

5. Latura obiectivă a infracțiunii de traficare a ființelor umane are un caracter complex, elementul material fiind constituit din acțiuni scop și acțiuni mijloc alternative, pentru existența conținutului juridic al infracțiunii și pentru probarea activității infracționale, fiind obligatorie stabilirea faptică a unei acțiuni scop săvârșite prin intermediul unei acțiuni mijloc, acțiuni care în cumul reflectă elementul de exploatare a victimelor supuse traficării. Sub aspectul laturii subiective infracțiunea de trafic de ființe umane face parte din categoria infracțiunilor cu scopuri speciale alternative, inerente conținutului constitutiv, care nuanțează exploatarea persoanei și prin aceasta a gradul prejudiciabil al infracțiunii, iar determinarea lor este obligatorie pentru încadrarea juridică a faptei în temeiul art. 165 C. pen. (Subsecțiunea 2.2.2).

6. În cazul traficului de ființe umane, este vorba de vinovăție sub formă de intenție directă. Deci intenția poate fi definită că se consideră săvârșită infracțiunea cu intenție dacă persoana care a săvârșit își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea în mod conștient, survenire acestor urmări. (Subsecțiunea 2.2.3).

7. Termenul de „trafic de ființe umane” este frecvent confundat cu „organizarea migrației ilegale” și, de asemenea, traficul de ființe umane în scopul exploatării sexuale este confundat cu prostituția. Se consideră necesar ca pentru o mai bună înțelegere a fenomenului, este esențial a se face o distincție clară între cele trei concepte.

Cu toate că organizarea migrației ilegale și traficul de ființe umane împărtășesc cauze, caracteristici și modele similare, acestea sunt diferențiate prin distincții juridice precise.

Pe de-o parte, infracțiunea de trafic de migranți, de asemenea, cunoscută și sub numele de facilitare a imigrației ilegale este o infracțiune care încalcă legile naționale și internaționale legate de frontieră.

Pe de altă parte, traficul de ființe umane este o infracțiune împotriva persoanei, deoarece încalcă drepturile fundamentale ale omului. (Secțiunea 3.1 și 3.2).

8. Analiza deosebirilor care există între traficul de persoane și celelalte infracțiuni la care am făcut referire reprezintă aspecte care ne vor ajuta la stabilirea corectă a încadrării juridice a unei fapte întruna dintre infracțiunile menționate, astfel încât legea penală să fie aplicată unitar.

În acest context, la baza delimitării infracțiunii de proxenetism de traficul de ființe umane stă elementul de constrângere caracteristic celui din urmă fenomen infracțional. Acest element reiese din două semne inerente traficului de ființe umane: acțiunea mijloc de comitere a faptei și scopul exploatării sexuale comerciale sau exploatării în prostituție. (Secțiunea 3.3 și 3.4).

9. În temeiul standardelor internaționale, victima traficului de persoane nu este exonerată doar de răspunderea sau de pedeapsa penală, ci urmează să fie protejată și împotriva detenției, învinuirii sau urmării penale pentru faptele comise în această calitate. Pe cale de consecință se propune modificarea prevederilor art. 165 alin. (4) C. pen. al Republicii Moldova, în sensul dozării protecției victimei împotriva exercitării acțiunilor punitive ale statului pentru faptele săvârșite în legătură cu această calitate procesuală. (Secțiunea 4.1).

10. Studiul realizat în materia compatibilității reglementărilor naționale privind traficul de ființe umane cu standardele internaționale în domeniu demonstrează transpunerea plenară a prevederilor Protocolului din 15-11-2000 privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale. Cu toate acestea, sunt semnalate

deficiențele ce însoțesc procesul de realizare a prevederilor tratatului internațional. (Secțiunea 4.2).

În legătură cu investigațiile întreprinse în cadrul lucrării de față, venim cu un următoare *recomandări* care pot fi luate în considerație la perfecționarea legislației, cu precădere a legislației penale:

a) pentru legislația Republicii Moldova:

1. În Codul penal al Republicii Moldova din 2002, lipsește o normă similară cu art. 216 „Folosirea serviciilor unei persoane exploatate” din Codul penal al României din 2009, drept pentru care propunem ca articolul nou să incrimineze: " fapta de a supune la executarea unei munci sau la îndeplinirea unor servicii, în mod forțat; ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire; obligarea la practicarea prostituției sau la alte forme de exploatare sexuală; obligarea la practicarea cerșetoriei precum și prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană o persoană având cunoștință că aceasta este victimă a traficului de ființe umane".

2. Este oportună modificarea cât mai curând posibil a Legii nr. 105 din 16 mai 2008 cu privire la protecția martorilor și a altor participanți la procesul penal a Republicii Moldova, precum și elaborarea și implementarea unui mecanism viabil de aplicare a acesteia, întrucât instituțiile care se ocupă oficial de protecția martorilor sunt fie nereformate, fie activează greoi când se ajunge la aplicarea prezentelor prevederi legale blocându-se totul, însă cea mai gravă problemă a organelor de drept din Republica Moldova este scurgerea de informații. Astfel: „Divulgarea informației despre persoana protejată, despre identitatea reală ori alte date despre aceasta precum și manipularea sau intimidarea acesteia să constituie infracțiune”.

3. Este necesar a opera modificări în dispozițiile unor articole din Codul penal, care reglementează infracțiuni înrudite cu cele referitoare la traficul de ființe umane (art. 220 „Proxenetismul”, art. 302 „Organizarea cerșetoriei ilegale”), în vederea limitării posibilității lucrătorilor organelor de drept de a interpreta și califica eronat actele infracționale de traficare a persoanelor ca fapte de proxenetism sau organizare a cerșetoriei ilegale.

4. În vederea realizării obiectivului de armonizare a legislației naționale cu aquis-ul Uniunii Europene în calitate de condiție de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, se recomandă transpunerea plenară în ordinea juridică națională a Directivei 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din data de 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului.

b) pentru legislația României:

1. Completarea art. 210 C.p. român din 2009 cu alineatul (3) având următorul conținut: „Victima traficului este absolvită de răspundere penală pentru infracțiunile presupunând utilizarea de documente false sau pentru infracțiuni prevăzute de legislația în materie de prostituție sau imigrație, săvârșite de ea în legătură cu această calitate procesuală. Această prevedere nu se referă la infracțiunile pe care victima traficului le-a săvârșit sau la a căror săvârșire a participat de bunăvoie”. O completare similară recomandăm pentru alin. (4) art. 211 C.p. român din 2009 și pentru alin. (2) art. 16 al Legii României nr. 678/2001.

2. Modificarea dispoziției de la alin. (2) art. 210 și de la alin. (3) art. 211 C.p. român din 2009, astfel încât fraza „consimțământul persoanei victimă a traficului nu constituie cauză justificativă” să fie substituită prin fraza „consimțământul ori cunoștința victimei sau a persoanei care deține controlul asupra victimei pentru ca victima să fie traficată ori exploatată nu constituie cauză justificativă”. O modificare similară recomandăm pentru art. 16 al Legii României nr. 678/2001, modificare care să-și găsească locul într-un alineat aparte - alineatul (1).

3. Modificarea dispoziției de la lit. e) art. 182 C.p. român din 2009, astfel încât în locul sintagmei „prelevarea de organe în mod ilegal” să fie inclusă sintagma „prelevarea organelor, țesuturilor sau celulelor”. O modificare similară recomandăm pentru lit. d) alin. 2 art. 2 al Legii României nr. 678/2001.

4. Este necesar să se stabilească prin lege că victima este cea care are dreptul final să decidă dacă dorește să se constituie sau nu ca martor într-un proces penal; în luarea acestei decizii victima trebuie asistată de o persoană independentă și calificată (reprezentanți ai ONG-urilor, lucrători/asistenți sociali etc.), fără presiuni și cu o evaluare inițială a riscului.

Problema științifică importantă care a fost soluționată în cadrul cercetării constă în argumentarea științifică a premiselor de armonizare și monitorizare a procesului de implementare a standardelor internaționale și celor europene în materia prevenirii prin mijloace de drept penal a traficului de ființe umane, inclusiv privind cunoașterea și identificarea semnelor constitutive aferente traficului de ființe umane, fapt de natură să contribuie la consolidarea ansamblului anti-trafic ființe umane, precum și la sporirea calității actului de justiție.

Prin cercetarea realizată s-a operat argumentarea științifică a premiselor de armonizare a legislației penale naționale la standardele UE în materia prevenirii penale a traficului de ființe umane, inclusiv ridicarea

standardelor de calitate de formulare a semnelor constitutive aferente traficului de ființe umane, fapt ce va ridica prestața actului de justiție penală în Republica Moldova.

Planul de cercetare științifică de perspectivă:

- 1) Specificul măsurilor de prevenire a infracțiunilor de trafic de ființe umane.
- 2) Tehnici speciale de investigare a infracțiunilor de trafic de ființe umane.
- 3) Particularitățile probatoriului penal privind traficul de ființe umane.

4. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Airapetean A., Corsei A., International Legal Framework Regarding Human Trafficking. In: Acta Universitatis Danubius Vol. 18, No. 3/2022, ISSN: 1844-8062, pp. 124-136.
2. Bejan O., Butnaru Gh., „Traficul de ființe umane”, Ed. „Pontos”, Chișinău, 2002, p. 38.
3. Bejan, O. Corupția: noțiune, prevenire și contracarare. Chișinău: AȘM, 2007. 136 p.
4. Brînză S., Stati V., Drept penal. Partea specială. Vol. I. Chișinău: Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia centrală”. 2011. 1062 p. p. 39-58
5. Corsei A., The Problem of Human Trafficking Continues in the 21st Century. In: Acta Universitatis Danubius. Vol. 18, No. 1/2022. ISSN 1844-8062 pp. 160-172.
6. Cușnir V., Traficul de ființe umane: termeni și definiții de uz. În: Prevenirea și combaterea crimelor transnaționale: Probleme teoretice și practice (Traficul de ființe umane, terorismul, spălarea de banilor, traficul ilicit de droguri și armament), Materialele Conferinței Științifico.-practice internaționale, 6-7 oct. 2005, pp. 17-22. . 18
7. Dobrinioiu V., Hotca M. A., Gorunescu M., Dobrinioiu M., Pascu I., Chiș I., Păun C., Neagu N., Sinescu M. C., Noul Cod penal comentat. Partea specială. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. București: Universul Juridic. 2014.
8. Kartusch A. Reference guide for Anti-Trafficking Legislative Review with Particular Emphasis on South Eastern, Warsaw: OSCE, pag. 3, 2000, p. 57
9. King, L. (2009) International Law and Human Trafficking,, Human Rights & Human Welfare: Vol. 9: Iss. 1, Article 32. <https://digitalcommons.du.edu/hrhw/vol9/iss1/32>
10. Lascu I. Incriminări privind traficul de persoane. În: Revista de Drept Penal nr. 3/2002, p. 65.
11. Nastas, A. Specifics of Human Trafficking Crime Investigation. ADJURIS – International Academic Publisher, Bucharest, Paris 2023.104 p. ISBN 13:978-606-95862-4-2 p. 6
12. Nastas, A. Delimitarea traficului de ființe umane de unele infracțiuni conexe (Practica și legislația Republicii Moldova). In: Revista Universul Juridic nr. 5, mai 2022, pp. 122-134

13. Ostavciuc D. Aspecte procesual-penale și tactici criminalistice privind cercetarea traficului de copii. Teză de doctor. Chișinău. 2015.
14. Ragar, N, Du bon usage de la traite des êtres humains. Controverses autour d'un problème social et d'une qualification juridique. Genèses, 2007/1 n° 66, p.69-89. DOI : 10.3917/gen.066.0069. URL : <https://shs.cairn.info/revue-geneses-2007-1-page-69?lang=fr>.
15. Rotari, O. Criminologie. Chișinău: ULIM. 2011. 890 p.
16. Roux S., Lutter contre la traite des êtres humains : une analyse comparative de l'action publique de la France et des Pays-Bas. Thèse de doctorat. Bodeaux, 12/04/2023 <https://theses.fr/2023BORD0100>
17. Spînu (Dumneanu), L., Ștefănoaia, M. Cazuistica traficului de ființe umane. In: Integrare prin cercetare și inovare.: Științe juridice , Ed. Vol.1, 28-29 septembrie 2016, Chișinău. Chisinau, Republica Moldova: Centrul Editorial-Poligrafic al USM, 2016, Vol.1, SJ, pp. 80-83. ISBN 978-9975-71-815-8. P. 308
18. Tănase, A. Delimitarea traficului de ființe umane de unele infracțiuni adiacente. In: Revista științifică a Universității de Stat din Moldova, 2011, nr. 3(43). pp. 221-236.
19. Tănase, A. Infracțiunea de trafic de ființe umane (art.165 C.pen. RM): obiectul juridic, obiectul material, victima. In: Revista Națională de Drept, Nr. 9-10, 2010 p. 54
20. Udroui M., Constantinescu V. Noul Cod penal. Codul penal anterior. Prezentare comparativă. Observații. București: Hamangiu. 2014. 541 p.
21. Ulianoschi, Gh., Curmei, I., Subiectul și latura subiectivă a infracțiunii de constrângere de a face declarații. In: Revista Națională de Drept Nr. 2, 2016 p. 28
22. Vidaicu M., Dolea I., Combaterea traficului de ființe umane (Drept material și Drept procesual). Nova Imprim. Chișinău, 2009. ISBN 978-9975-9792-4-5 187 p. p. 8

5. LISTA PUBLICAȚIILOR LA TEMA TEZEI

Lista lucrărilor științifice la tema tezei/lucrării de sinteză*

ale dlui/dnei _____ Andreea CORSEI _____
(numele, prenumele)
drd. Universitatea de Studii Europene din Moldova
(titlul, funcția, instituția în care activează)

1. Cărți de specialitate

1. **CORSEI Andreea, ȘTEFĂNOAIA Mariana-Alina**, Teste-grilă pentru examene de an, licență și intrare în profesiile juridice. Drept penal. Partea generală, Editura Universul Juridic, ISBN 978-606-39-1247-4, București, 2023, 240 pagini

2. Articol în reviste științifice

2.2. în reviste din alte baze de date acceptate de către ANACEC (cu indicarea bazei de date)

1. **CORSEI, Andreea. *The Problem of Human Trafficking Continues in the 21st Century.*** În: Acta Universitatis Danubius Juridica, Vol. 18, No. 1/2022, pp. 160-172, ISSN: **2065-3891** <https://dj.univ-danubius.ro/index.php/AUDJ/article/view/1848/2157>
2. **Corsei Andreea Romania and Human Rights according to European Regulations** În: Acta Universitatis Danubius Juridica, Vol. 18, No. 2/2022, ISSN: **2065-3891** <https://dj.univ-danubius.ro/index.php/AUDJ/article/view/1860>
3. **CORSEI Andreea- International Legal Framework Regarding Human Trafficking .** În: Acta Universitatis Danubius Juridica, Vol. 18, No. 3/2022, ISSN: **2065-3891**, <https://dj.univ-danubius.ro/index.php/AUDJ/article/view/2122>
4. **CORSEI Andreea- The European Investigation Order Instrument of International Judicial Cooperation in Criminal Matters.** În: Acta Universitatis Danubius Juridica, Vol. 17, No. 1/2021, ISSN: 2065-3891 ,
5. **MARIȚ, Alexandru, ȘARGU, Lilia, CORSEI, Andreea. *The impact of the use of information technologies (ict) on minors and children through online sexual abuse and exploitation.*** În: Euromentor Journal Studies About Education, Volume XIII, No. 1/March 2022, pp 66-90, ISSN
6. **CORSEI Andreea, „Juvenile Delinquency”** – articol la International Scientific Conference – Exploration, Education and Progress in the Third Millennium, The moral, Religious and Legal Values – The Necessary Liaison of the Rule of Law, ediția a 15-a, 12-13. Mai 2023, Galați, pp. 9-16, ISSN 2668-4810
7. **CORSEI Andreea, ȘTEFĂNOAIA Mariana-Alina, „The Plea Agreement – in the Light of the Code of Criminal Procedure”** – articol publicat în Anuarul Universității „Petre Andrei” din Iași, Fascicula Drept, Științe Economice. Științe Politice, 24.05.2023, pp. 107-117, ISSN-L 2601-7008

2.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil (cu indicarea categoriei)

8. CORSEI, Andreea, BĂLOI, Florentina-Cristina. *Analiza practicii naționale și a CEDO pe cauzele privind violența în familie și măsuri, strategii naționale și internaționale de prevenire a victimizării minorilor*. In: Vector European. 2022, nr. 1, pp. 11-18. ISSN 2345-1106.10.52507/2345-1106.2022-1.02

3. Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

3.2. în lucrările manifestărilor științifice incluse în alte baze de date acceptate de către ANACEC

1. CORSEI Andreea, „*International Judicial Cooperation in Criminal Matters – General Aspects*” – articol la International Conference European Integration – Realities and Perspectives, 18 th edition, 19-20 may 2023, Galați, pp. 32-38, ISSN 2069-9344
2. CORSEI, Andreea *Colaborarea făptuitorului cu organele de urmărire penală în descoperirea întregii rețele criminale în Republica Moldova* În volumul CONFERINȚEI INTERNAȚIONALE A DOCTORANZILOR ÎN DREPT, Ediția a 13-a, TIMOȘOARA 2021 Dreptul crizei.Crizele dreptului/the law of crisis.Crises in law, Editura UNIVERSUL JURIDIC, ISSN:2066-6403
3. Airapetean Artur, CORSEI Andreea, *The methodology of the investigation and the particularities of the criminal investigation actions regarding the investigation of the trafficking of human beings* LITERARY DISCOURSE TODAY. DIALOGUE AND MULTICULTURALISM Section: Social Sciences, : "Arhipelag XXI" Press, Tîrgu Mureș, 2022, : „DIMITRIE CANTEMIR” University : 10-11 December 2022, Tîrgu Mureș, pag 90-99 ISBN: 978-606-8624-02-0

3.3. În lucrările manifestărilor științifice incluse în Registrul materialelor publicate în baza manifestărilor științifice organizate din Republica Moldova

4. CORSEI, Andreea, BULANCEA, Vadim. *Măsurile de profilaxie și de prevenție a delinvenței juvenile la nivel național*. In: Promotion of Social and Economic Values in the Context of European Integration 4th International Conference. Vol.2, 3-4 decembrie 2021, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: 2021, pp. 82-88. ISBN 978-9975-3527-2-7.
5. CORSEI, Andreea, *Particularitățile audierii martorilor privind cercetarea traficului de ființe umane*. "Economic and legal aspects of digitalization in the context of globalization", international scientific symposium the 2nd edition, March 4-5 2022, Chisinau, Vol. 1. – 2022, pag 186-192. ISBN 978-9975-3527-4-1 (PDF).

AUTOR:

(semnătura)

6. ADNOTARE

CORSEI Andreea „Traficul de ființe umane – transpunerea și implementarea standardelor internaționale și europene în normativul penal național ”. Teză de doctor în drept. Școala doctorală Științe Juridice și Relații Internaționale, Universitatea de Studii Europene din Moldova. Chișinău, 2024.

Structura tezei: introducere, analiza materialelor științifice referitoare la traficul de ființe umane, 4 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia compusă din 204 titluri, 148 pagini text de bază, 6 anexe. Rezultatele obținute sunt publicate în 25 de lucrări științifice și o carte de specialitate.

Cuvinte-cheie: traficul de ființe umane, fenomenul migrației ilegale, instituții regionale internaționale, tratate internaționale, legislație europeană.

Specialitatea științifică: 554.01 - Drept penal și execuțional penal.

Scopul tezei constă în evaluarea bazei juridice penale în materia traficului de ființe umane, crearea fundamentului științific, corespunzător exigențelor actuale ale normelor ce stabilesc răspunderea pentru infracțiunea de trafic de ființe umane, precum și spre eficientizarea practicii de aplicare a dreptului penal în sfera de combatere a traficului de ființe umane. Pe tot parcursul lucrării se urmărește modul în care standardele universale și cele regionale în materia combaterii traficului de ființe umane sunt transpuse și realizate în ordinea juridică a Republicii Moldova.

Obiectivele lucrării: examinarea stadiului actual de conceptualizare a infracțiunii traficului de ființelor umane prin analiza situației de cunoaștere în domeniul de referință în Republica Moldova și în România; analiza comparativă și evolutivă a incriminării traficului de ființe umane; analiza juridico-penală a traficului de ființe umane și evaluarea compatibilității prin elucidarea elementelor și subelementelor constitutive ale infracțiunii traficului de ființelor umane; delimitarea componenței infracțiunii de trafic de ființe umane de componențele de infracțiuni adiacente/conexe; evaluarea compatibilității cadrului normativ intern în materia incriminării și combaterii traficului de ființe umane cu standardele universale și regionale în domeniu; determinarea și soluționarea teoretică a problemelor ce vizează combaterea traficului de ființe umane prin mijloacele dreptului penal, ținând cont de specificul perioadei actuale și de situația criminogenă din Republica Moldova; elaborarea, în baza rezultatelor științifice, a recomandărilor privind armonizarea reglementărilor ce țin de calificarea traficului de ființe umane cu standardele Uniunii Europene.

Noutatea și originalitatea științifică a tezei de doctor rezidă în modul de abordare a instituției juridice analizate. Lucrarea conține o cercetare multidimensională a traficului de ființe umane, noutatea științifică a căreia constă în fundamentarea unor rezultate științifice destinate armonizării și reliefării soluțiilor în vederea asigurării compatibilității legislației penale a Republicii Moldova cu standardele internaționale universale și regionale, în special cele ale Uniunii Europene în domeniul prevenirii penale a traficului de ființe umane.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Teza întruchipează o nouă abordare teoretică a traficului de ființe umane, bazată pe opinii și teze argumentate științific de către autor, care împreună cu alte lucrări științifice sunt susceptibile de a consolida doctrina penală națională existentă în materie. Relevanța teoretică mai rezidă în elaborarea unor soluții teoretico-practice ce pot fi aplicate în procesul prevenirii și combaterii infracțiunilor de trafic de ființe umane. Lucrarea conține soluții teoretico-practice de calificare juridică a infracțiunii de trafic de ființe umane. Totodată, teza scoate în evidență unele probleme curente și de perspectivă care pot apărea în practica de aplicare a legii penale, dar și a căilor de soluționare adecvate ale acestora.

Valoarea aplicativă. Concluziile și recomandările prezentate și sintetizate în lucrare ar putea constitui, sub unele aspecte, temeiuri de inițiere a revizuirii a legislației penale în domeniu în lumina angajamentelor asumate prin ratificarea tratatelor internaționale în domeniul combaterii traficului de ființe umane. Tot astfel, se consideră că studiul sau rezultatele investigației științifice ar putea fi utile și pentru modernizarea curriculumului la disciplina dreptului penal, în elaborarea cursurilor, manualelor universitare sau ale altor studii, articole științifice sau monografiile la subiectul traficului de ființe umane.

ANNOTATION

CORSEI Andreea "*Human Trafficking – Transposition and Implementation of International and European Standards in the National Criminal Law Framework*". PhD thesis in Law, Doctoral School of Legal Sciences and International Relations, European Studies University of Moldova. Chişinău, 2024.

The structure of the thesis: introduction, analysis of scientific materials related to human trafficking, 4 chapters, general conclusions and recommendations, bibliography comprising 204 titles, 148 pages of main text, 6 annexes. The results obtained are published in 25 scientific papers and a specialized book.

Keywords: human trafficking, illegal migration phenomenon, international regional institutions, international treaties, European legislation.

Scientific specialty: 554.01 - Criminal Law and Penal Execution.

The purpose of the thesis is to evaluate the criminal legal basis regarding human trafficking, to create a scientific foundation that meets current requirements of norms establishing liability for the crime of human trafficking, and to enhance the practice of applying criminal law in the field of combating human trafficking. Throughout the work, the focus is on how universal and regional standards in the field of combating human trafficking are transposed and implemented in the legal order of the Republic of Moldova.

Objectives of the thesis: examination of the current stage of conceptualization of the crime of human trafficking by analysing the state of knowledge in the field both in the Republic of Moldova, in Romania; comparative and evolutionary analysis of the criminalization of human trafficking; legal-criminal analysis of human trafficking and evaluation of compatibility by elucidating the constituent elements and sub-elements of the crime of human trafficking; delimitation of the offense of human trafficking from adjacent/related offenses; evaluation of the compatibility of the internal normative framework regarding the criminalization and combating of human trafficking with universal and regional standards in the field; determination and theoretical resolution of issues related to combating human trafficking through criminal law, considering the specificities of the current period and the criminogenic situation in the Republic of Moldova; development, based on scientific results, of recommendations regarding the harmonization of regulations concerning the qualification of human trafficking with European Union standards.

The novelty and scientific originality of the doctoral thesis lie in the approach to the analyzed legal institution. The work contains a multidimensional research of human trafficking, whose scientific novelty consists in substantiating scientific results aimed at harmonizing and highlighting solutions to ensure the compatibility of the criminal legislation of the Republic of Moldova with universal and regional international standards, particularly those of the European Union in the field of criminal prevention of human trafficking.

The theoretical significance and practical value of the work: The thesis embodies a new theoretical approach to human trafficking, based on scientifically argued opinions and theses by the author, which, together with other scientific works, are likely to consolidate the existing national criminal doctrine in the field. The theoretical relevance also lies in the development of theoretical-practical solutions that can be applied in the process of preventing and combating human trafficking crimes. The work contains theoretical-practical solutions for the legal qualification of the crime of human trafficking. At the same time, the thesis highlights current and future problems that may arise in the practice of applying criminal law, as well as appropriate solutions to these problems.

The practical value: The conclusions and recommendations presented and synthesized in the work could, in some respects, form the basis for initiating the revision of criminal legislation in the field in light of the commitments made by ratifying international treaties in the field of combating human trafficking. Likewise, it is considered that the study or the results of the scientific investigation could be useful for modernizing the curriculum in criminal law, in the development of courses, university textbooks, or other studies, scientific articles, or monographs on the subject of human trafficking.

АННОТАЦИЯ

Корсей Андрея "Торговля людьми – транспозиция и имплементация международных и европейских стандартов в национальной уголовно-правовой нормативной базе". Диссертация на соискание ученой степени доктора права. Докторальная школа Юридических Наук и Международных Отношений, Европейский Университет Молдовы. Кишинёв, 2024.

Структура диссертации: введение, анализ научных материалов, связанных с торговлей людьми, 4 главы, общие выводы и рекомендации, библиография, включающая 204 наименований, 148 страниц основного текста, 6 приложений. Полученные результаты опубликованы в 25 научных статьях и одной книге.

Ключевые слова: торговля людьми, феномен нелегальной миграции, международные региональные институты, международные договоры, европейское законодательство.

Научная специальность: 554.01 - Уголовное право и уголовно-исполнительное право.

Цель диссертации заключается в оценке уголовно-правовой базы в области торговли людьми, создании научного фундамента, соответствующего современным требованиям норм, устанавливающих ответственность за преступление торговли людьми, а также в повышении эффективности применения уголовного права в сфере борьбы с торговлей людьми. В работе акцентируется внимание на том, как универсальные и региональные стандарты в области борьбы с торговлей людьми транспонируются и реализуются в правовом порядке Республики Молдова.

Задачи работы: изучение текущего состояния концептуализации преступления торговли людьми путем анализа состояния знаний в данной области как в Республике Молдова, в Румынии; сравнительный и эволюционный анализ криминализации торговли людьми; юридико-уголовный анализ торговли людьми и оценка совместимости путем разъяснения составных элементов преступления торговли людьми; разграничение состава преступления торговли людьми от смежных преступлений; оценка совместимости внутренней нормативной базы по криминализации и борьбе с торговлей людьми с универсальными и региональными стандартами в этой области; определение и теоретическое решение проблем, касающихся борьбы с торговлей людьми средствами уголовного права, с учетом специфики текущего периода и криминогенной ситуации в Республике Молдова; разработка, на основе научных результатов, рекомендаций по гармонизации регулирования квалификации торговли людьми с стандартами Европейского Союза.

Новизна и научная оригинальность докторской диссертации заключаются в подходе к анализируемой правовой институции. Работа содержит многомерное исследование торговли людьми, научная новизна которого состоит в обосновании научных результатов, направленных на гармонизацию и выделение решений для обеспечения совместимости уголовного законодательства Республики Молдова с универсальными и региональными международными стандартами, в частности стандартами Европейского Союза в области уголовной профилактики торговли людьми.

Теоретическое значение: Диссертация воплощает новый теоретический подход к торговле людьми, основанный на научно аргументированных мнениях и тезисах автора, которые, вместе с другими научными работами, способны укрепить существующую национальную уголовную доктрину в данной области. Теоретическая значимость также заключается в разработке теоретико-практических решений, которые могут быть применены в процессе предупреждения и борьбы с преступлениями торговли людьми. Работа содержит теоретико-практические решения для юридической квалификации преступления торговли людьми. В то же время, диссертация подчеркивает текущие и перспективные проблемы, которые могут возникнуть на практике применения уголовного права, а также адекватные пути их решения.

Практическая ценность: Выводы и рекомендации, представленные и обобщенные в работе, могут, в некоторых аспектах, послужить основой для инициирования пересмотра уголовного законодательства в данной области в свете обязательств, принятых путем ратификации международных договоров в области борьбы с торговлей людьми. Также считается, что исследование или результаты научного исследования могут быть полезны для модернизации учебных программ по уголовному праву, при разработке курсов, университетских учебников или других исследований, научных статей или монографий по теме торговли людьми.

CORSEI Andreea

**TRAFICUL DE FIINȚE UMANE -
TRANSPUNEREA ȘI IMPLEMENTAREA
STANDARDELOR INTERNAȚIONALE ȘI EUROPENE
ÎN NORMATIVUL PENAL NAȚIONAL**

554.01 DREPT PENAL ȘI EXECUȚIONAL PENAL

Rezumatul tezei de doctorat în drept

Aprobat spre tipar: _____ Formatul hârtiei 60x84 1/16

Hârtie ofset. Tipar ofset. Tiraj 30 ex.

Coli de tipar: 1.8 Comanda nr. 7/24

Universitatea de Stat din Moldova str. A. Mateevici 60, mun. Chișinău,
Republica Moldova